

Foto: Niklas Björning/Röda Korset

Foto: Jol Grinde/Röda Korset

Svenska Röda Korsets hälsopolicy

Beslutat av styrelsen
15 februari 2019

INLEDNING

Denna policy klargör Svenska Röda korsets syn på hälsa och hälsoinsatser. Hälsa är en grundläggande rättighet för alla oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, ålder, etnisk tillhörighet, ursprung, religion eller annan trosuppfattning, funktionsvariation, sexuell läggning eller annan bakgrund. En god och jämlik hälsa är central för människors välbefinnande och för en hållbar samhällsutveckling. Att skydda liv och hälsa är en del av rödakorsrörelsens grunduppdrag och som en del av rödakorsrörelsen ska Svenska Röda Korset bidra till en jämlik och god hälsa där alla överallt har tillgång till basal hälso- och sjukvård närhelst de är i behov av det. Denna policy går i linje med Svenska Röda Korsets stadgar som fastslår att föreningen ska "skydda liv och hälsa och [...] arbeta för att förebygga sjukdom och främja hälsa och social välfärd...".

Denna policy gäller för alla förtroendevalda, frivilliga, anställda, delegater, praktikanter, studerande, konsulter, arvodererade eller andra som har åtagit sig uppdrag för, eller på annat sätt representerar, Svenska Röda Korset i Sverige och/eller utomlands. I denna policy benämns dessa som rödakorsare. Policyn gäller också för de internationella samarbeten Svenska Röda Korset har med andra nationella föreningar och andra delar av rödakors- och rödahalvmånerörelsen.

Svenska Röda Korset ska säkerställa att alla parter är informerade om förekomsten av denna policy och dess konsekvenser.

POLICYÅTAGANDEN

1. Svenska Röda Korset ska verka för att ett hälsoperspektiv är integrerat i organisationens humanitära verksamheter, nationellt och internationellt.
2. Svenska Röda Korset ska prioritera ett lokalt förankrat hälsoarbete (Community Based Health) som utgår från behoven och kapaciteten i lokalsamhället samt ha ett särskilt fokus på hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande verksamheter i syfte att stärka egenmakten hos deltagare.
3. Svenska Röda Korset ska, i sin stödjande och kompletterande roll, bedriva påverkansarbete gentemot ansvariga myndigheter och andra aktörer så att hälso- och sjukvårdssystemet möter hälsobehov hos personer med ökad risk för utsatthet.
4. Svenska Röda Korset ska utifrån sitt mervärde stödja och komplettera hälso- och sjukvårdssystemet samt säkerställa att de egna hälsoaktiviteterna följer nationella lagar och regelverk.
5. Svenska Röda Korset ska, i enlighet med sina stadgar och utifrån identifierade behov bedriva hälsofrämjande, sjukdomsförebyggande och vårdande insatser. Dessa inkluderar, men är inte begränsade till:
 - a. första hjälpen och psykologisk första hjälpen, psykosocialt stöd, aktiviteter som bryter isolering, bygger social sammanhållning och stärker sociala nätverk och stödfunktioner hos enskilda individer samt lokalsamhällen, hälso- och hygienutbildningar och stödinsatser som förstärker återhämtning och motståndskraft hos människor med ökad risk för utsatthet, inklusive hos frivilliga och anställda.
 - b. Vård för papperslösa och andra migranter som faller utanför samhällets skyddsnät och behandlingsverksamhet för krigsskadade och torterade.

BAKGRUND

Generellt sett har folkhälsan blivit bättre både i världen och i Sverige. Människor lever allt längre och färre drabbas av sjukdomar. Samtidigt ökar hälsoklyftorna både i Sverige och i övriga världen där utvecklingen i hälsa har varit sämst för människor som lever i socioekonomisk utsatthet. Skillnader i hälsa mellan människor med olika bakgrund är både orättvist och ett problem för en socialt hållbar utveckling av samhället. Därför är det viktigt att främja både en god och en jämlik hälsa. En individs hälsa påverkas av en mängd faktorer, i samspel eller var för sig. De kallas för hälsans bestämningsfaktorer och består inte endast av individens biologiska förutsättning, normala livsprocesser som att åldras eller egna livsstilsval utan även av strukturella faktorer som fattigdom, ojämlikhet, ökande sociala klyftor, bristande respekt för mänskliga rättigheter, diskriminering av olika slag samt miljöpåverkan med mera. För ett långsiktigt och hållbart hälsoarbete bör påverkbara faktorer på alla nivåer adresseras.

Svenska Röda Korsets hälsofrämjande verksamheter ska ses som ett stöd och komplement till statens ansvar, men därmed inte ta över statens ansvar för området.

Svenska Röda Korsets hälsopolicy utgår ifrån

Internationella rödakors- och rödahalvmånefederatiomens (Federationens) "Health policy" från 2005 och uppdaterar samt kontextualiserar dess innehåll för Svenska Röda Korset. Denna policy kompletteras av relevanta strategier, inklusive Federationens Strategi 2020 samt Svenska Röda Korsets strategiska inriktning 2023.

TILLÄMPNING AV POLICYN

Det övergripande ansvaret för att organisationen lever upp till policyn ligger på Svenska Röda Korsets styrelse och ledningsgrupp. Kretsstyrelserna och regionråden har ansvaret för att verksamheten på lokal nivå bedrivs i linje med policyn. Respektive verksamhetsansvarig är ansvarig för att det finns relevanta rutiner och uppföljning på plats för att säkerställa efterlevnad av policyn. Alla rödakorsare har ett personligt ansvar att själva agera i enlighet med denna policy samt uppmärksamma och agera vid fall av överträdelse mot policyn.

Denna policy ska användas internt i organisationen samt som stöd i dialog med målgrupper, myndigheter och andra aktörer.

Definitioner

- **Hälsa** – Svenska Röda Korsets syn på hälsa utgår ifrån Världshälsoorganisationens (WHO) definition, där *hälsa är ett tillstånd av fullständigt fysiskt, psykiskt och socialt välbefinnande och inte endast frånvaro av sjukdom och funktionsnedsättning*. WHO definierar också hälsa som inte enbart ett mål i sig, utan som en resurs i vardagslivet – *för att klara av vardagens krav, men också för att göra det man vill i livet*.
- **Hälsofrämjande** – definieras som *insatser för att stärka och bibehålla människors upplevda fysiska, psykiska och sociala välbefinnande genom att stärka människors möjlighet till delaktighet och tilltro till egen förmåga*. Fokus är på frisk- och skyddsfaktorer som bidrar till hälsa.
- **Förebyggande hälsoarbete** – definieras som *insatser för att förhindra sjukdomar och skador samt fysiska, psykiska eller sociala problem*. Fokus är på riskfaktorer som bidrar till ohälsa.
- **Hälso- och sjukvård** – definieras som *åtgärder för att medicinskt förebygga, utreda och behandla sjukdomar och skador*. Fokus är redan kända hälsoproblem.
- **Lokalt förankrat hälsoarbete** (Community Based Health and First Aid) – är ett lokalt förankrat förhållningssätt och verktyg där intressenter i lokalsamhället identifierar och prioriterar sina hälsobehov tillsammans samt själva föreslår lösningar för att stärka och förbättra förutsättningarna i lokalsamhället.

REFERENSER

- IFRC (2005). Health Policy, hämtad från https://www.ifrc.org/Global/Publications/Health/Health%20policy_en.pdf
- Socialstyrelsens termbank, hämtad från <http://termbank.socialstyrelsen.se/>
- Svenska Röda Korset. Stadgar för föreningen Svenska Röda Korset.
- WHO (1948). Constitution of WHO, hämtad från <http://www.who.int/about/mission/en/>
- WHO (1986), The Ottawa Charter for health promotion. Hämtad från <http://www.who.int/healthpromotion/conferences/previous/ottawa/en/>